

A szilva intenzív koronaformái és a metszés

Dr. Gonda István
professor emeritus

Debreceni Egyetem
Kertészettudományi Intézet

Ültetési rendszer kísérlet négy szilvafajtaival

- Telepítés éve: 1997 tavasz
- Alany: mirobalán
- Fajták: C. lepotica, Stanley, Bluefre, President
- Térállás:
 - 4 m x 1,5 m (karcsú orsó) 1666 db/ha
 - 4 m x 2 m (karcsú-szabad orsó) 1250 db/ha
 - 5 m x 2,5 m (szabad orsó) 800 db/ha
 - 6 m x 3 m (kombinált) 555 db/ha

4 m x 1,5 m

4 m x 1,5 m

4 m x 2 m

4 m x 2 m

5 m x 2,5 m

5 m x 2,5 m

6 m x 3 m

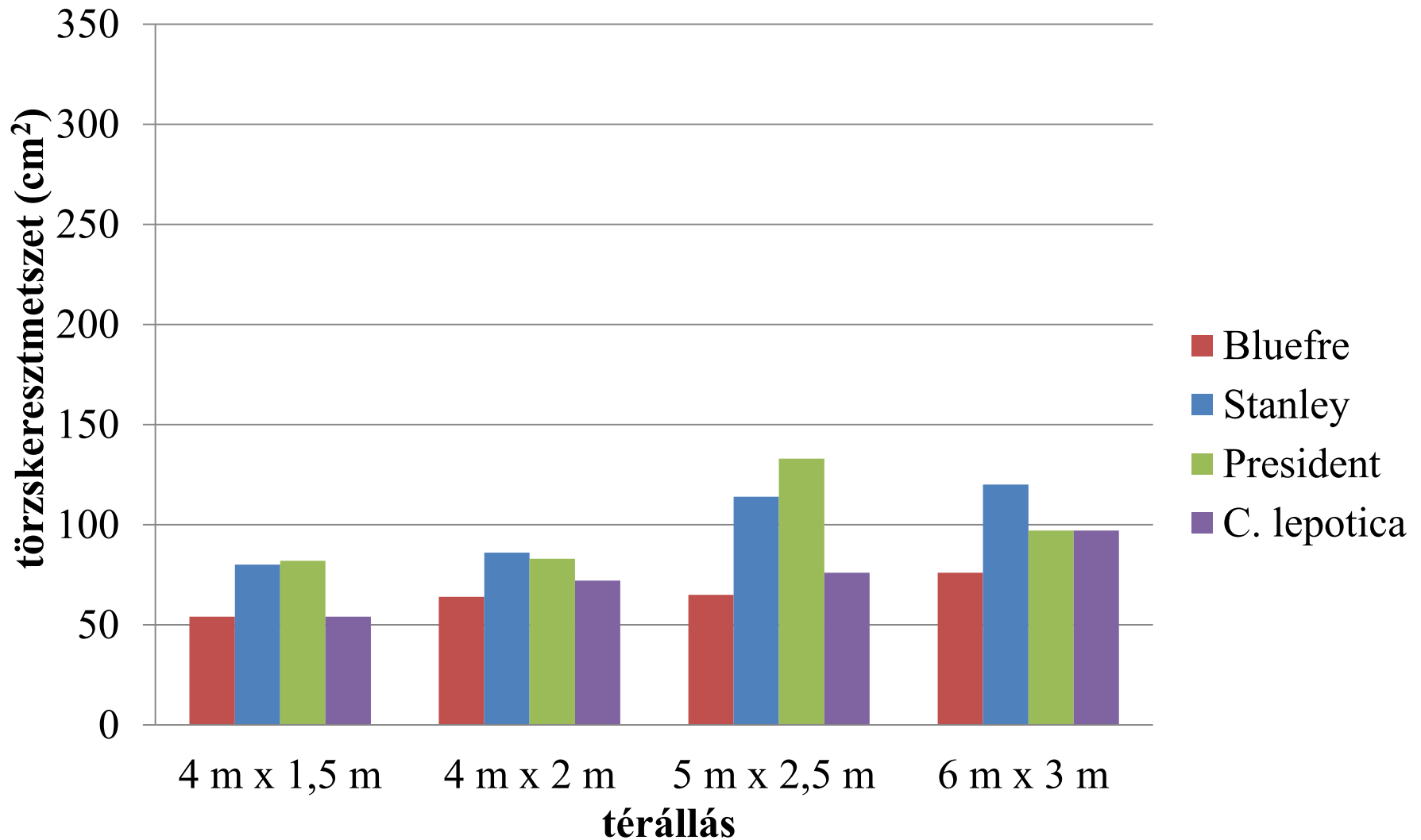
6 m x 3 m

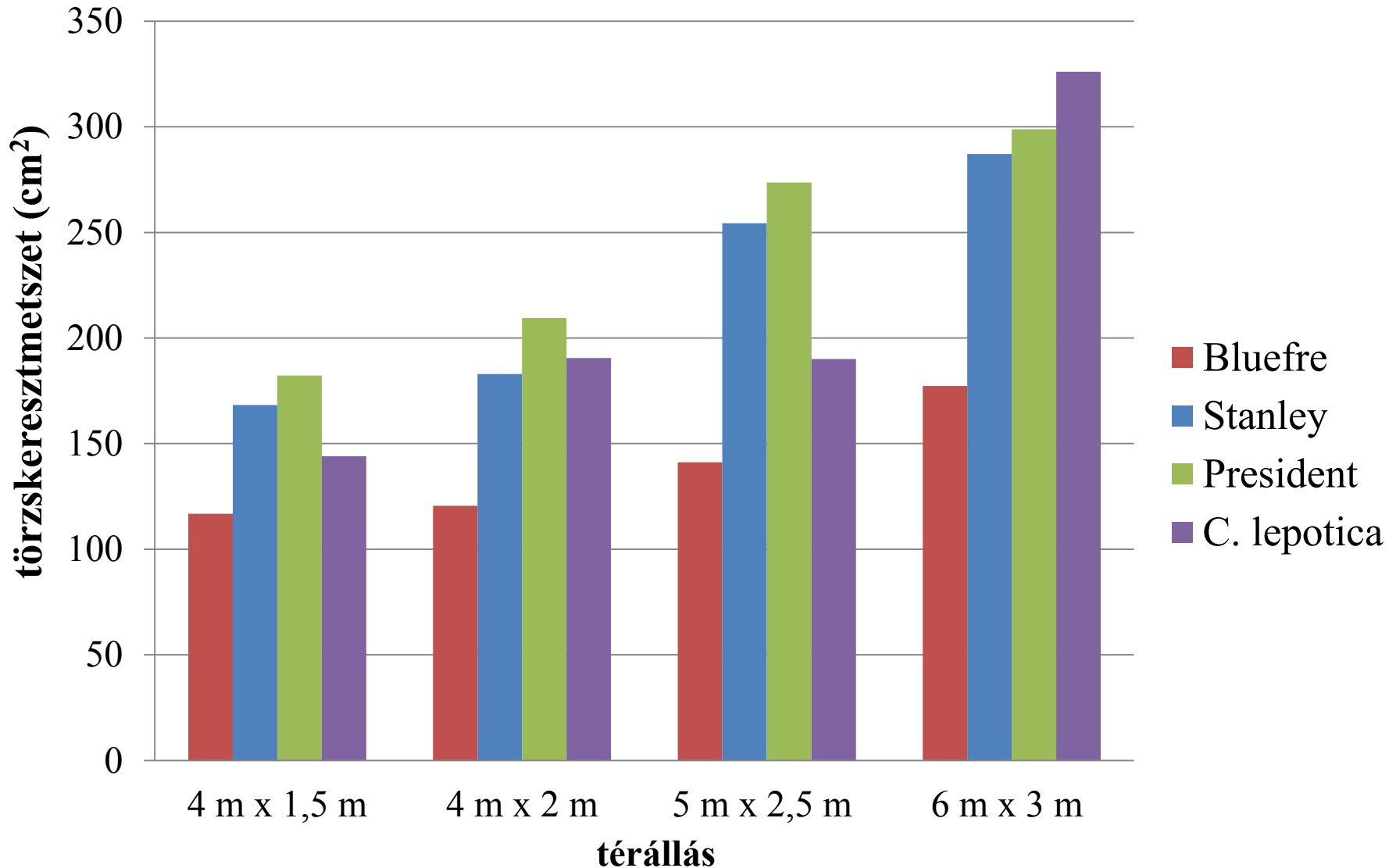
6 m x 3 m

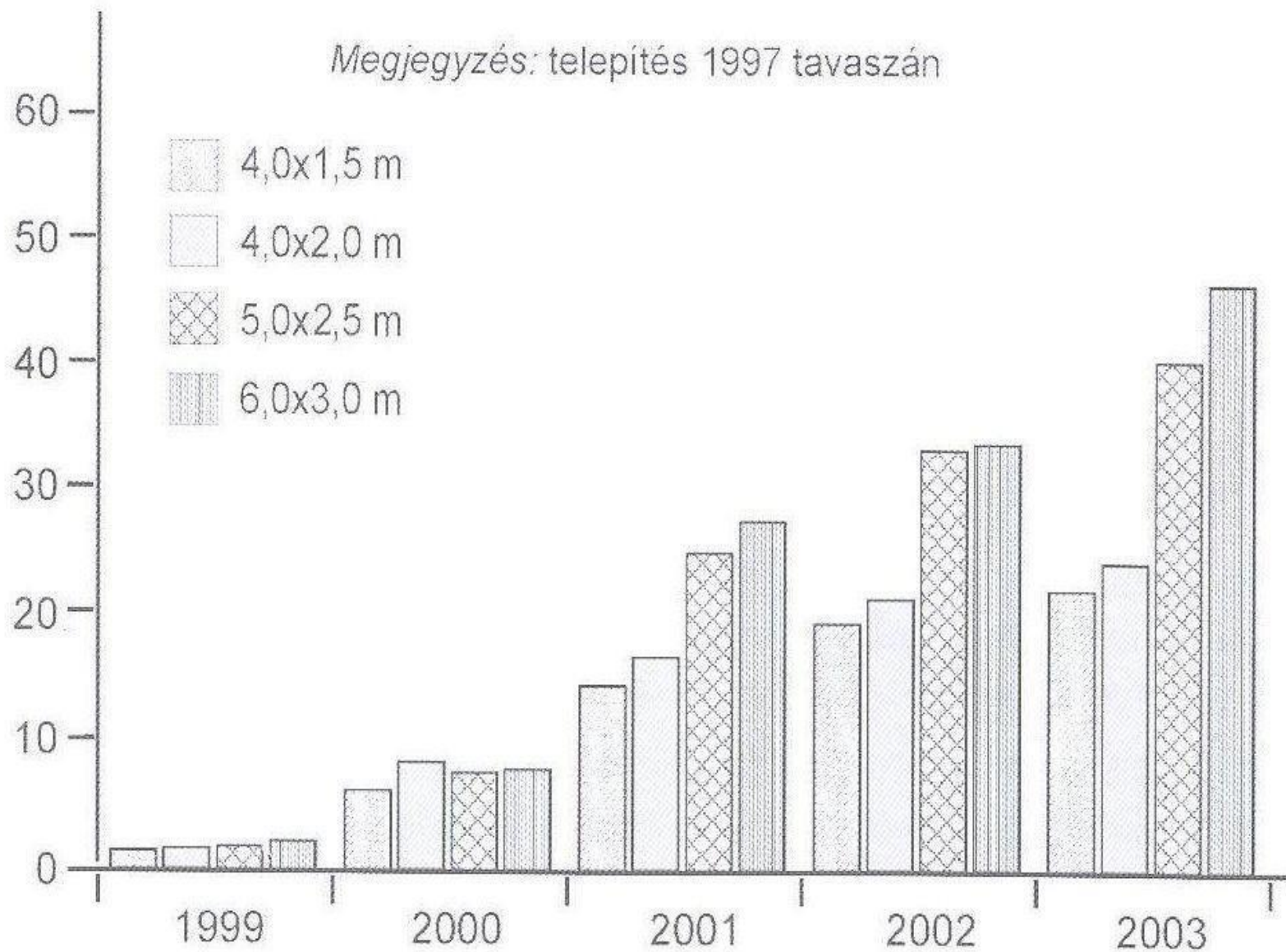

8 éves korú szilvafák törzskeresztmetszetének alakulása (Debrecen - Pallag, 2004)

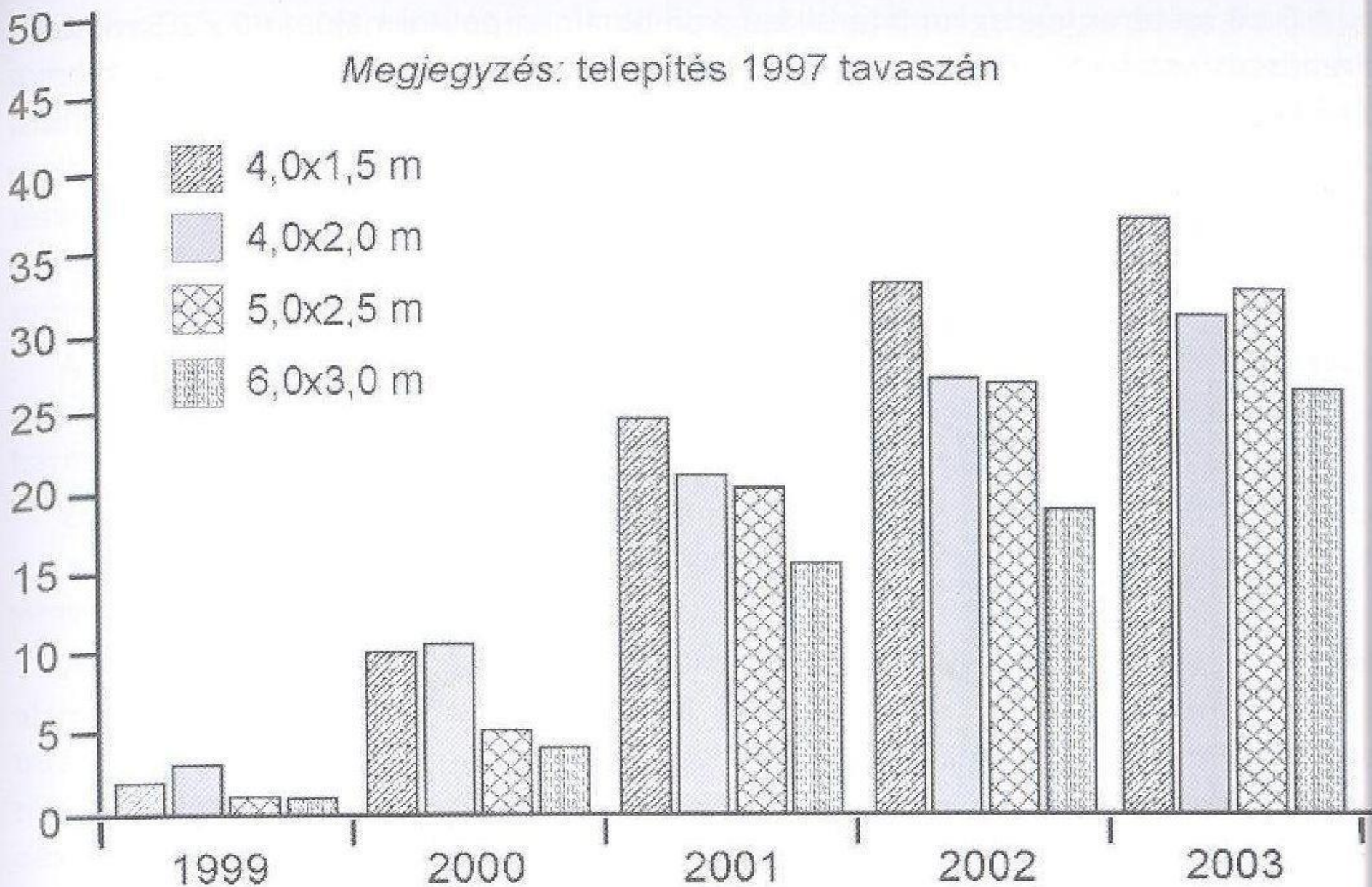

20 éves korú szilvafák törzskeresztmetszetének alakulása (Debrecen - Pallag, 2016)

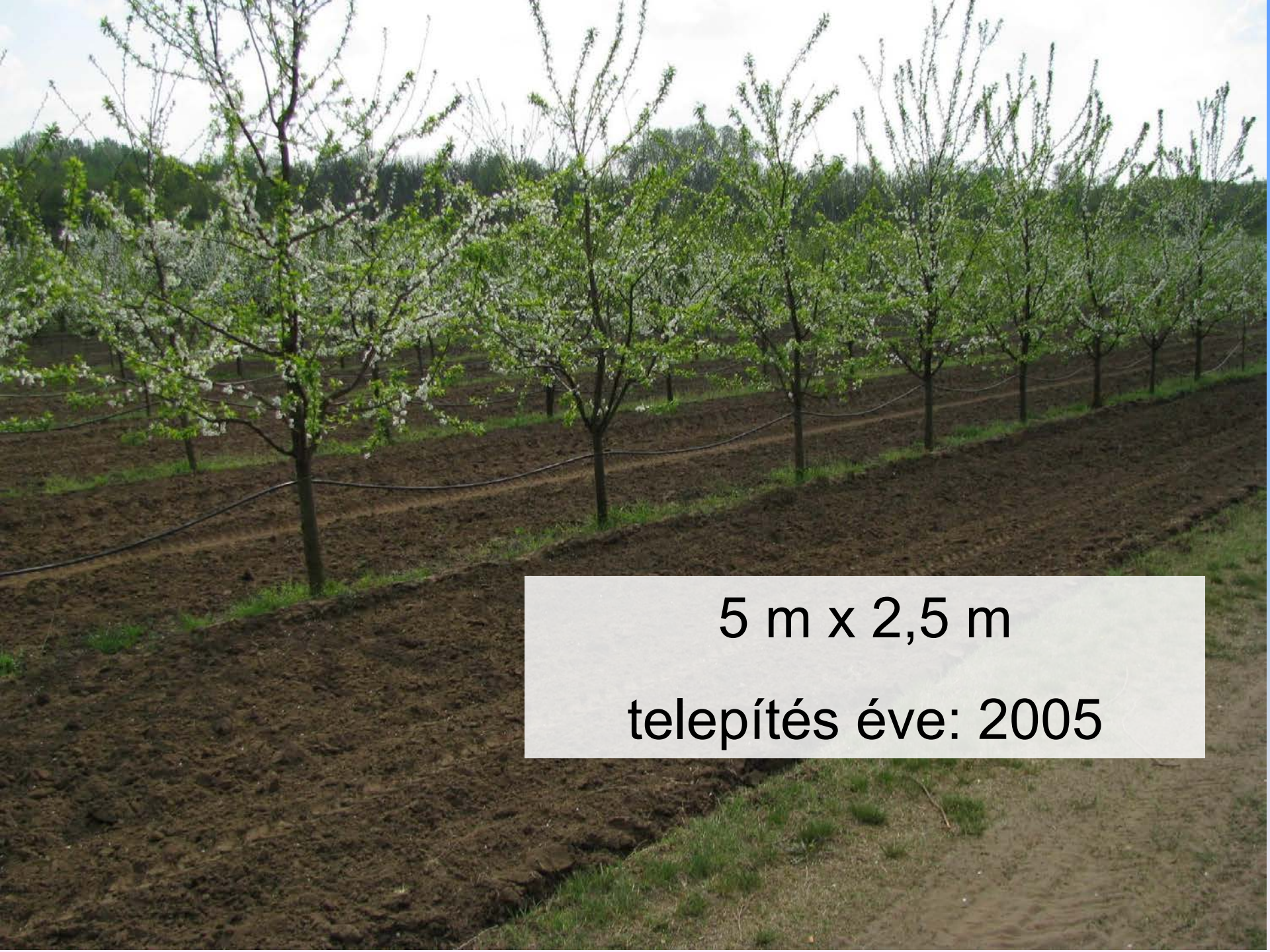

5.2. ábra: Különböző térállású szilvafák termésnövekedési dinamikája (kg/fa)
(Debrecen-Pallag, 1993-2003)

5.3. ábra: Különböző térállású szilvafák termésmennyisége (t/ha)
(Debrecen-Pallag, 1999-2003)

5 m x 2,5 m

telepítés éve: 2005

Presenta

Elena

Tophit

Jojo

Haganta

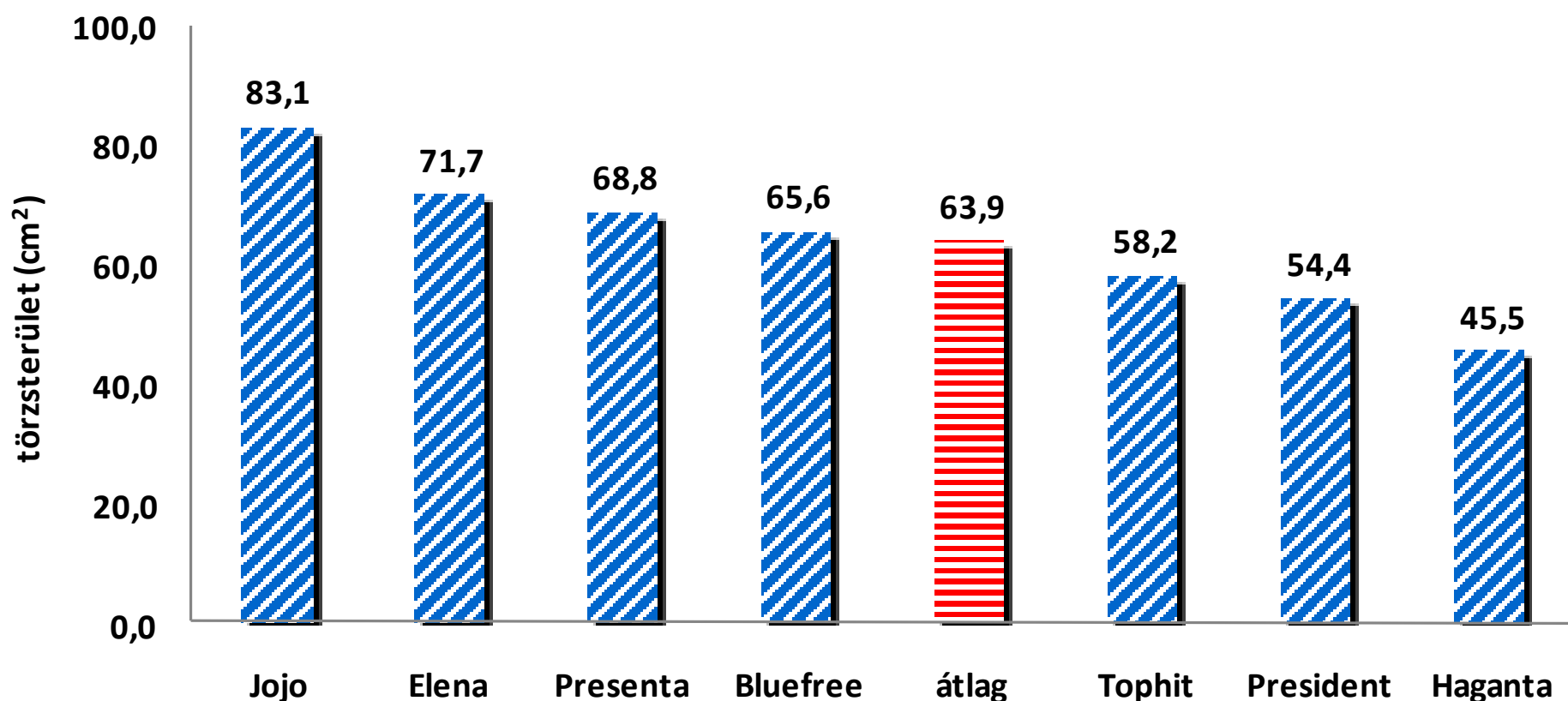

Bluefre

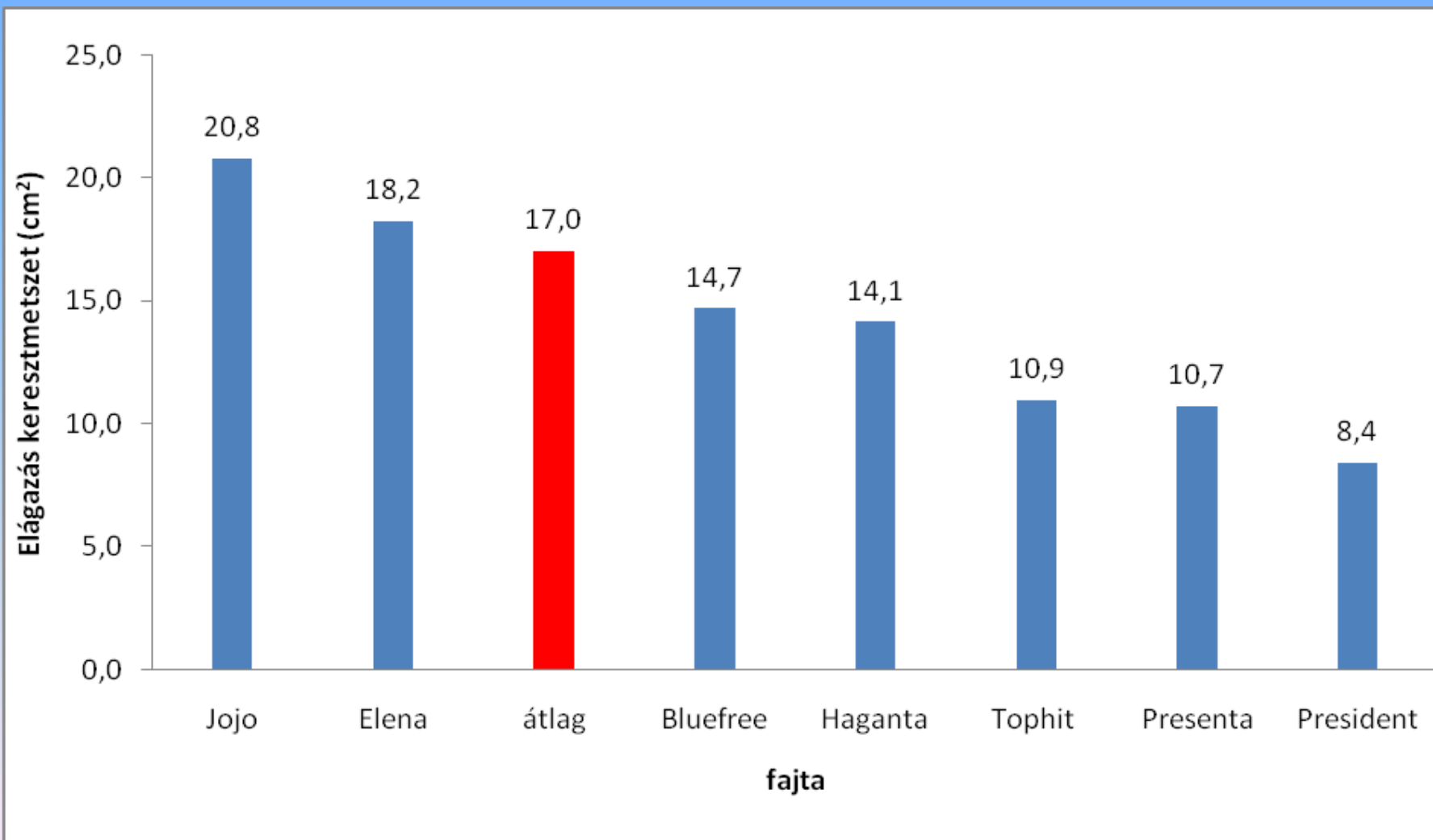

7 éves korú szilvafajták törzskeresztmetszete

(Debrecen – Pallag, 2011)

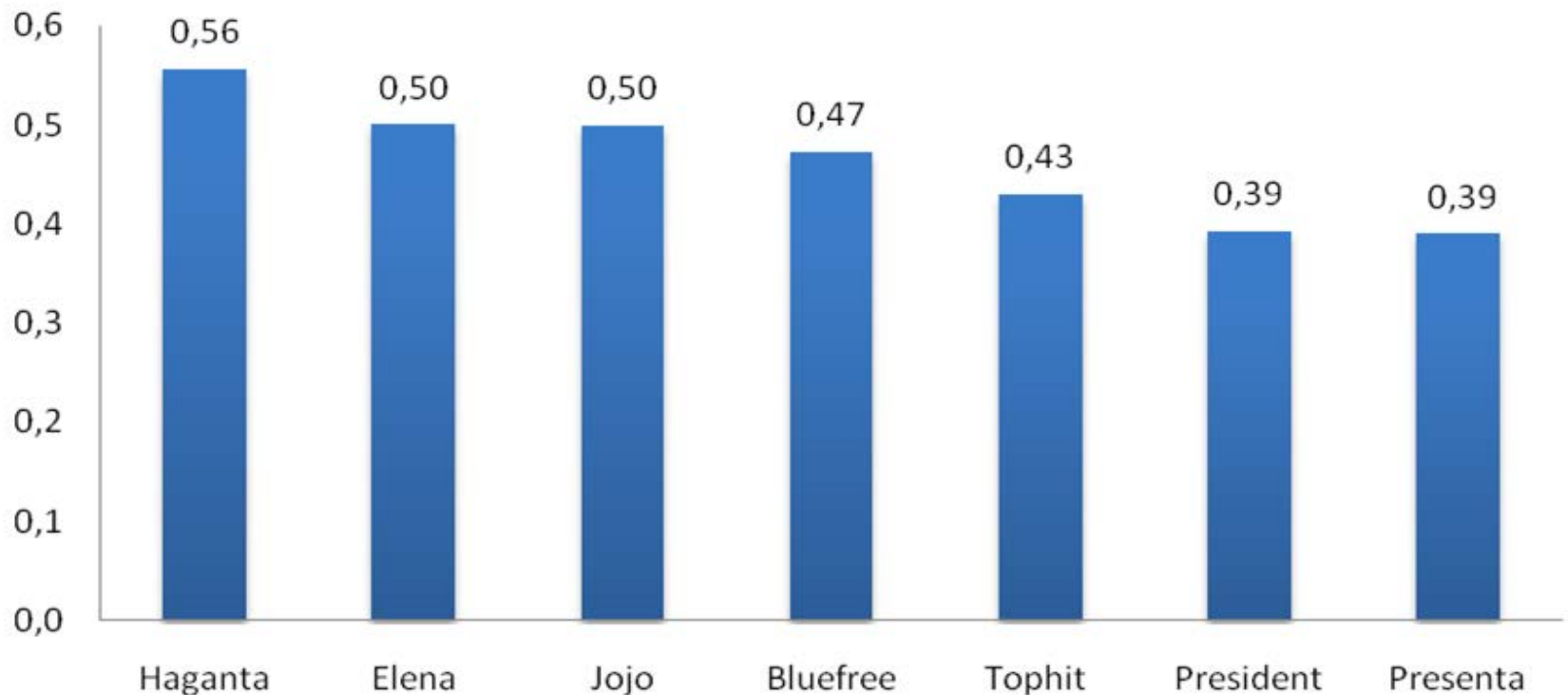

Szilvafajták oldalelágazásainak területe (Debrecen – Pallag, 2011)

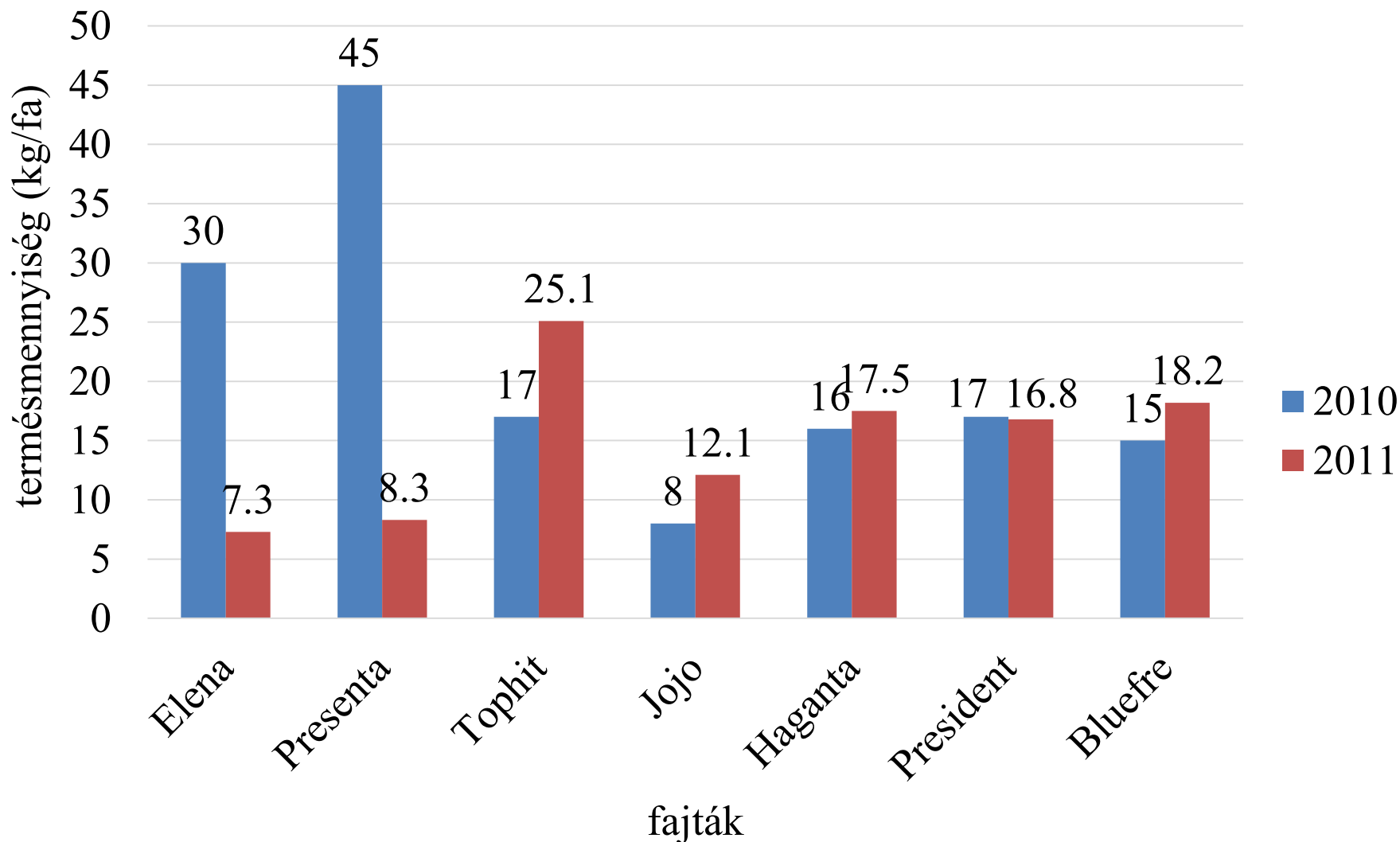
Szilvafajták Zahn-féle (oldalelágazás/tengely vastagság) indexe (Debrecen – Pallag, 2011)

Zahn - index

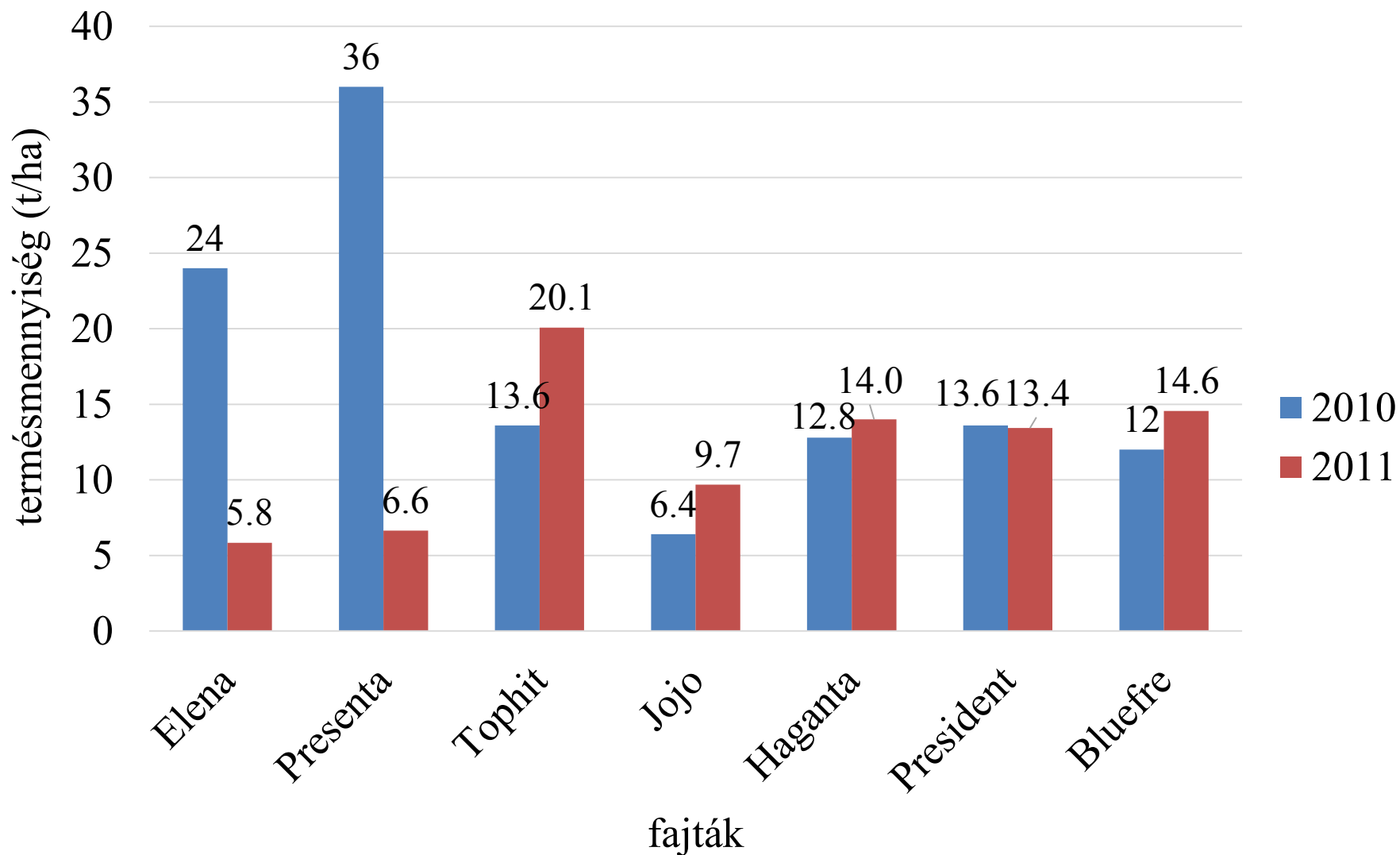

Szilvafajták fánkénti termés mennyisége

(Debrecen – Pallag, 2010-2011)

Szilvafajták hektáronkénti termés mennyisége (Debrecen – Pallag, 2010-2011)

Szilvafajták gyümölcs paramétere

Debrecen – Pallag, 2011-(2016)

<i>Fajta</i>	<i>Gyümölcs súlya (g)</i>	<i>Gyümölcs hús (g)</i>	<i>Mag (g)</i>	<i>Mag-hús arány (%)</i>	<i>Termés átmérő 2011 (mm)</i>	<i>Termés átmérő 2016 (mm)</i>
Presenta	27,4	25,6	1,8	6,4	31,1	35,1
Elena	26,8	25,1	1,7	6,3	33,2	41,3
Tophit	56,0	54,2	1,9	3,4	41,2	52,2
Jojo	42,8	40,2	2,6	6,0	39,6	44,2
Haganta	42,9	40,7	2,2	5,2	36,7	42,2
Bluefre	49,5	47,4	2,1	4,2	32,9	47,8
President	30,0	28,0	2,0	6,7	37,7	49,8

Szilvafajták termés hozamai

(Nyírcsászári, 2012)

	kg/fa	t/ha
Katinka	50	28
Elena	77	43
Presenta	67	37
Topend Plus	75	42

Szilvafajták gyakorlati jellemzése

Presenta

- erőteljes tengelydominancia, szakaszos terméshozási hajlam
- kihagyó év = vegetatív túlsúly
- a kétéves korú alapokon képződő nyársak száma közepes, a három éves részek pedig igen mérsékelt berakódottságúak
- optimális koronaforma: szabad orsó
- térállás: 5-5,5 m x 2,5-3 m (600-800 db/ha)
- **metszés:**
 - az alsó elágazások erősítése (vm) kopaszodás ellen
 - a felső részek növekedésének korlátozása
 - évenkénti rendszeres koronaritkítás

Presenta

Presenta

Presenta

Presenta

Elena

- erős növekedésű, igen jó elágazódási hajlamú fajta
- a vastag elágazások is jó berakódottságúak
- legnagyobb termőrész sűrűség: 2-4 éves korú részeken (2-5 cm-es nyársak)
- optimális koronaforma: szabad orsó
- javasolt térállás: 5 x 2,5-3 m (670-800 db/ha)
- **metszés:**
 - a tengely vastagságával arányos oldalelágazások
 - kúposodó, laza, jól megvilágított forma, melyet évenkénti mérsékelt ritkító metszéssel tartunk fenn

Elena

Elena

Elena

Jojo

- a domináns tengelyen vastag alsó ágak, amelyek felfelé se nagyon vékonyodnak, széles lapított alak
- a 2-4 éves korú részek gazdag termőrész (0,5-1 cm) berakódásúak
- optimális koronaformája: szabad orsó
- javasolt térállás: 5-5,5 m x 2-3 m (600-800 db/ha)
- **metszés:**
 - alsó részek korlátozása, a felső részek erősítése (kúposítása)
 - rendszeres ritkító metszés, a túlzott vastagodások megszüntetése

Jojo

Jojo

Jojo

Jojo

Tophit

- domináns tengely, vékony gazdag oldalelágazásokkal
- a fa alakját a nagy termés deformálhatja
- a két éves részeken sűrű 2-3 cm-es termőnyársak, a 3-4 éves korú részeken csak vesszők dominálnak
- optimális koronaforma: szabad orsó
- térállás: 5 m x 2 m (1000 db/ha)
- **metszés:**
 - a függőleges képletek is jól berakódottak, de túlzott hosszúságuk miatt kényszerű ritkítást igényelnek (leívelésük célszerű lehet)
 - a laza korona fenntartása mérsékelt gallyritkítással

Tophit

Tophit

Tophit

Haganta

- domináns tengely, arányosan kúposodó elágazások
- jellemzik az 1 cm-es rövid termőnyársak, de a függőlegesek is jól berakódottak
- optimális koronaforma: szabad orsó
- térállás: 5 m x 2 m (1000 db/ha)
- **metszés:**
 - rendszeres, erősebb visszametszéseket is feltételező fenntartó metszést igényel a laza és a merevebb koronarészek kiegyenlítésére

Haganta

Haganta

Haganta

Intenzitásnövelés és metszés

- **Intenzív termesztés:** a produktív termőfelület növelése a hektáronkénti fa darabszám növelésével és a koronaméret „karcsúsításával” (nyári metszés, gyümölcsritkítás, stb.)
- **Intenzív koronaforma:** kör alapvetületű orsó formák kizárólagossága.
- **Térállás:** mirobalán alanyon 5-5,5 m x 2-3 m (600-1000 db fa/ha) jelenti azt a standardot, amelyben a fajták többsége kockázat nélkül fenntartható. Ezek lehetővé teszik földről állva a termés 60-70%-ának leszedését.
- **A fák magassága:** 3-3,5 méter.
- **Rázógépes betakarítás:** legintenzívebb térállása a 6 m x 3 m (550 db szabad orsó fa).

Intenzitásnövelés és metszés

- Az új fajták termőképessége és gyümölcsminősége megfelelő alap az intenzív koronák tartós és stabil fenntartásához.
- **A szilvafajták metszése:** koronaalakításkor fokozottabb figyelem, átmeneti „támrendszer” (karó, cövek, stb.) alkalmazása a függőleges domináns tengely biztosításához.
- Későbbi termőkorban a fajták közötti differenciák (ágtípus, gallytípus) figyelembe vétele a metszés mértékének és módjának meghatározásához
 - az új fajták többsége gallytípusú = rendszeres gallyritkítást igényelnek

Intenzitásnövelés és metszés

- **Nyári metszés:** alkalmazása a gyümölcsberakódásának mértékének és/vagy az év csapadék mennyiségének függvénye.
- Ilyen években a fa belső részeinek árnyékolását előidéző hajtások töből, vagy a kétéves korú gyümölcsöt hordozó, gyümölcsre történő visszametszésével csökkenthetjük a beárnyékolódást.
- **A metszés időpontja:** a tervezett szüretet megelőző 2-3 héttel, július és augusztus hónapokban. Későbbi érésű fajtákon csak a leghosszabb, illetve legzavaróbb hajtásokra korlátozódjon a ritkítás az asszimilációs lombfelület igen mérsékelt csökkentésével.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

